

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์   บัณฑิตวิทยาลัย   บัณฑิตวิทยาลัย   บัณฑิตวิทยาลัย
 บัณฑิตวิทยาลัย   บัณฑิตวิทยาลัย   บัณฑิตวิทยาลัย   บัณฑิตวิทยาลัย
ชื่อผู้เขียน   นางสาวอรรฉัตร ม่วงไหม
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต   สาขาการเมืองและการปกครอง

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ สมศักดิ์	เกี่ยวกิ่งแก้ว	ประธานที่ปรึกษา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธนัน	อนุমানราชธน	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ณีญัฐ	ชพานนท์	กรรมการ

บทคัดย่อ

งานศึกษาวิจัยเรื่อง "ปัจจัยทางการเมืองและเศรษฐกิจ กับการดำรงตำแหน่งกำนัน: กรณีศึกษา จังหวัดชลบุรี" มีวัตถุประสงค์เพื่อจะศึกษาถึงมูลเหตุจูงใจในการดำรงตำแหน่งกำนัน โดยพิจารณาจากปัจจัยทางเศรษฐกิจและทางการเมือง ในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ งานวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ในเชิงคุณภาพได้ทำการศึกษาโดยการสัมภาษณ์บุคคลที่คาดว่าจะให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับหัวข้อการวิจัยนี้ได้อย่างมีหลักการ อาทิเช่น ข้าราชการ ส.ส. ส.จ. ในจังหวัดชลบุรี โดยได้เลือกสัมภาษณ์เป็นบางท่านตามความเหมาะสม ส่วนในเชิงปริมาณได้ทำการศึกษาโดยอาศัยแบบสอบถามจำนวน 91 ชุด ซึ่งส่งไปสอบถามกำนันในจังหวัดชลบุรี ผ่านนายอำเภอ หรือปลัดอาวุโส ทุกอำเภอ ในจำนวนแบบสอบถามทั้งหมดที่ส่งไปนั้น ได้รับคืนมา 60 ชุด หรือคิดเป็นร้อยละ 66 ของแบบสอบถามทั้งหมด จากนั้นได้นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้หลักสถิติการแจกแจงความถี่ และอัตราส่วนร้อยละ แล้วนำผลที่ได้ทั้งสองส่วนมาวิเคราะห์ตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ประกอบกับแนวคิดทฤษฎีและข้อมูลทุติยภูมิที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า

1. ปัจจัยในระบบการเมืองกับการดำรงตำแหน่งกำนัน

1.1 มุลเหตุจูงใจในการเข้ามาเป็นกำนันส่วนหนึ่ง คือกำนันสามารถเป็นผู้มีประโยชน์ เป็นกลไกเป็นหัวคะแนนที่สำคัญ ในการหาเสียงเลือกตั้ง ให้กับผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งในระดับต่างๆ โดยกำนันใช้ตำแหน่งที่ทางราชการกำหนด เป็นสิ่งที่เชื่อมโยงกันทางการเมือง ระหว่างผู้มีอำนาจทางการเมืองระดับสูงกับประชาชน เพื่อหวังพึ่งพาซึ่งกันและกัน

1.2 มีความสัมพันธ์ของผู้มีอิทธิพลเข้ามาเกี่ยวข้องในการดำรงตำแหน่งกำนัน และความสัมพันธ์เช่นนั้นจะเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ด้วย โดยที่กำนันบางคนมาจากผู้มีอิทธิพลหรือกลุ่มผลประโยชน์ที่ให้การสนับสนุน บางครั้งผู้มีอิทธิพลหรือกลุ่มผลประโยชน์เหล่านั้น จะกำหนดตัวบุคคลลงสมัครเลือกตั้งเป็นกำนัน เพื่อหวังผลประโยชน์บางอย่าง และยังคงใช้กำนันนั้นให้เป็นประโยชน์แก่ตน ในการลงสมัครเลือกตั้งครั้งต่อไปด้วย

2. ปัจจัยในระบบเศรษฐกิจกับการดำรงตำแหน่งกำนัน

2.1 ผู้ที่เข้ามาดำรงตำแหน่งกำนัน ได้รับประโยชน์จากการเป็นหัวคะแนนให้กับนักการเมืองท้องถิ่นในระดับต่างๆ โดยได้ค่าตอบแทนในรูปของผลประโยชน์บางอย่าง จากผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งเหล่านั้น

2.2 ผู้ที่เข้ามาดำรงตำแหน่งกำนัน ได้อาศัยตำแหน่งหน้าที่ของตนแสวงหาผลประโยชน์ อาทิเช่น การประกอบธุรกิจรับเหมาก่อสร้างสถานที่ราชการ หรืออาคารสาธารณะประโยชน์อื่นๆ

Thesis Title: Political and Economic Determination to the Kamnan Position: A
Case Study of Chon Buri Province

Author: Miss Orawan Muangmai

M.A. Political Science

Examining Committee:

Assoc. Prof. Somsak Keawkingkeo Chairman

Assist. Prof. Dr. Tanun Anumanrajadhon Member

Assist. Prof. Nat Chaparnond Member

ABSTRACT

The research entitled "Political and Economic Determination to the Kamnan Position: A Case Study of Chon Buri Province" is designed to study political and economic determination to the Kamnan position on local and national levels. The study is based on both qualitative and quantitative approaches. The qualitative approach is conducted through interview held with reliable persons in Chon Buri Province, such as government officials, Members of the Parliament, Members of the Provincial Council, etc. The quantitative approach is undertaken by distributing 91 questionnaires to Kamnan in Chon Buri Province through either the sheriff or senior officers of all districts in the province. Out of them, 60 questionnaires or 66 percent were returned. Research data were then processed in order to find frequency and percentage. Findings were also analyzed in accordance with the hypothesis in conjunction with related theories and secondary data.

Research results reveal as follows:

1. Political Determination to the Kamnan Position

1.1 One of the incentives for determination to the Kamnan position is that Kamnan is generally considered to be useful, dynamic, and instrumental in election campaign for candidates on various levels. Likewise, Kamnan relates his position to political affairs interacted among politicians, influential persons and the public on the basis of mutual interests.

1.2 The relationship of influential persons involved determination to the Kamnan position and such relationship was concerned with interest. Some Kamnan were elected at the persuasion of the influential or interest group who backed up them. In some case the influential or interest group might dominate a particular person to be a candidate for Kamnan position, hoping that they will gain some interest through such Kamnan, and will utilize him in future election.

2. Economic Determination to the Kamnan Position

2.1 Kamnan hoped to benefit from his position through assisting politicians in election campaign on various levels. A return for his assistance was expected to come from candidates concerned.

2.2 Kamnan expected to take advantages from his position, that is, the Kamnan position would more or less facilitate his business operation such as construction of government offices or public buildings, etc.